

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Bylany, okres Kolín

Bylany 104, 282 01 Český Brod

Identifikátor školy: 600 045 625

Termín konání inspekce: 1. – 2. listopad 2004

Čj.:	c2-1152/04-5144
Signatura:	oc1by113

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Bylany, okres Kolín, má dvě třídy, ve kterých se v letošním školním roce vzdělává 28 žáků 1. až 5. ročníku (I. třída s odděleními prvního, druhého a třetího ročníku, II. třída s odděleními čtvrtého a pátého ročníku). Na 2. stupeň odcházejí žáci do dvou základních škol v Českém Brodě, event. do víceletého gymnazia tamtéž. Součástí školy je školní družina se dvěma odděleními a školní jídelna – výdejna, ve kterých inspekční činnost neprobíhala. Škola se stala 1. ledna 2003 právním subjektem.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky ve školním roce 2004/2005 ke dni inspekce a průběh vzdělávání v předmětech *český jazyk, matematika, tělesná výchova, výtvarná výchova a hudební výchova* v 1. až 5. ročníku ve školním roce 2003/2004 a ve školním roce 2004/2005 ke dni inspekce.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuku ve škole zajišťují ředitelka a dvě učitelky. Věková struktura sboru je příznivá.

Ředitelka splňuje veškeré předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro řízení školy i pro výuku na 1. stupni.

Výuka je zajišťována kvalifikovaně ředitelkou v I. třídě v předmětech *český jazyk, matematika a hudební výchova*. Ostatní výuka předmětů I. třídy a výuka všech předmětů II. třídy je zajišťována učitelkami se středoškolským vzděláním nepedagogického zaměření. Ředitelkou jsou využívány zkušenosti a osobní dispozice obou učitelek.

Služby výchovného poradenství, protidrogovou a další prevenci sociálně-patologických jevů zajišťuje třídní učitelka II. třídy, která je proškolená k tvorbě preventivních programů a k základní diagnostice a prevenci školních obtíží. Spolupracuje úzce s ředitelkou školy.

Ředitelka vypracovala organizační řád školy s potřebnými návaznými materiály. Jednoduchá organizační struktura a delegování pravomocí je funkční. Povinnosti pedagogických pracovníků jsou konkrétně a jasně upřesněny v řádu školy, v provozním řádu, v náplních práce.

Kromě předávání všech potřebných informací, ke kterému dochází prakticky denně, jsou potřebné informace poskytovány ředitelkou při jednání pedagogické rady. Zápisy z jednání dobře postihují všechny probírané oblasti. Na ovlivňování kvality vyučovacích metod a forem práce má významný podíl ředitelka školy, která své vlastní zkušenosti umí citlivě předat, vede ostatní pracovnice k dalšímu vzdělávání a vytváří jim k tomu dobré podmínky.

V loňském školním roce provedla ředitelka u každé z učitelek značné množství vstupů do hodin, včetně klasických hospitací, nadstandardní počet kontrol tematických plánů a dalších zjištění, z kterých lze usuzovat na dobrou úroveň jejich vedení. V použitých vyučovacích metodách a formách byl oproti minulé inspekci zaznamenán kvalitativní posun. Učitelky se aktivně vzdělávají, nové poznatky si vzájemně předávají a snaží se je využívat. Všechny absolvované vzdělávací akce byly plánovány a byly v souladu s potřebami školy. Cíle personálního rozvoje se týkají tří základních oblastí: školského managementu, státní informační politiky ve vzdělávání, metodicko-předmětové.

Úroveň personálních podmínek pozitivně ovlivňuje vzdělávání a výchovu ve škole a umožňuje velmi dobře realizovat vzdělávací program.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Prostorové podmínky školy jsou velmi příznivé, velikosti učeben vyhovují malým počtům žáků i činnostem, které se v rámci výuky realizují. Uspořádání učeben je tradiční, rozestavění nábytku může být celkem snadno přizpůsobeno potřebám podle užívaných vyučovacích metod. Úložný i školní nábytek je opotřebovaný, zvláště lavice ve třídě mladších žáků neodpovídají antropometrickým požadavkům. Společné prostory a třídy jsou čisté, vkusně vyzdobené, jejich prostředí je didakticky podnětné.

Podmínky pro výuku tělesné výchovy jsou stále nepříznivé zejména v zimním období či za špatného počasí, protože škola nemá tělocvičnu, která chybí i v obci. Výuka proto probíhá v učebně školní družiny a na chodbě, které jsou pro výuku nevyhovující jak prostorově, tak vybavením a i z hlediska bezpečnosti. Jinak probíhá výuka venku, nejčastěji na prostorné zatravněné ploše školní zahrady bez venkovního vybavení. Plnit osnovy v daných podmínkách je velmi obtížné.

V rámci programu *Internet do škol* byla škola vybavena počítači (celkem je jich ve škole 9). K základnímu vybavení školy patří videorekordér a audiotechnika. Vybavení učebními pomůckami pro činnosti žáků je standardní. Každý žák má k dispozici potřebné a vhodné učebnice a některé další učební texty. Učitelky mají vytvořeny baterie vlastních pracovních listů pro individuální procvičování ve všech naukových předmětech, žákům poskytují namnožené doplňkové materiály. Škola vlastní starší kopírovací stroj.

V dlouhodobé koncepci rozvoje materiálních zdrojů plánuje ředitelka nákup další didaktické techniky. Obě učitelky vede k efektivnímu využívání materiálních zdrojů.

Úroveň materiálně-technických podmínek umožňuje dobře realizovat vzdělávací programy.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Škola v souladu se zřizovací listinou poskytuje základní vzdělávání žákům 1. až 5. ročníku. Ve škole se pracuje podle vzdělávacího programu *Základní škola*, který byl schválen MŠMT. Škola důsledně dodržuje učební plán i učební osnovy. Základní program je doplněn programem prevence sociálně-patologických jevů, plánem výchovy k ochraně člověka za mimořádných situací, je zařazen celoroční projekt dětských práv „Vím co smím“ a projekt „Zdravé zuby“. Tyto programy jsou obsaženy i v časově tematických plánech učiva, které zpracovaly učitelky pro jednotlivé předměty. Přehled kulturních, sportovních a dalších akcí, které škola organizuje nad rámec vlastní výuky, svědčí o snaze široce rozvíjet osobnost žáků. I v letošním školním roce pokračují v činnosti tři zájmové útvary, které vedou učitelky. Péče o žáky je doplňována činností školní družiny.

Ve škole není v současné době zařazen žádný žák se závažnější vývojovou poruchou učení. Slabším žákům je věnována individuální péče nepravidelným doučováním.

Kontrolní činnost ředitelky se zaměřuje i na kontrolu dodržování učebních dokumentů a vedení učitelek v tomto směru je důsledné. Svědčí o tom i průkazně vedená povinná dokumentace, v níž je věrohodně zaznamenávána realizace vzdělávání.

Rozvrh hodin svou stavbou odpovídá příslušnému závaznému právnímu předpisu, z hlediska psychohygieny nebyly zjištěny žádné nedostatky.

Školní řád vhodně upravuje vnitřní život školy, obsahuje všechny povinné části a definuje také práva žáků spolu s povinnostmi a právy pedagogů. Je průběžně aktualizován.

Úkoly, které vyplývají z oblasti výchovného poradenství, jsou velmi dobře začleněny do výchovně-vzdělávacího procesu, prevence sociálně-patologických jevů je součástí běžné

výuky. Oblast úkolů výchovného poradenství, které směřují ke spolupráci se zákonnými zástupci žáků a s příslušnými odbornými pracovišti zajišťuje zejména ředitelka. V ostatních oblastech svým dílem (v jednotlivých třídách a předmětech) přispívají všechny učitelky.

Velmi dobré vztahy mezi učiteli a žáky existují ve třídě i mimo ni. Žáci projevovali zájem o učení, vhodně reagovali, byli ukázněni a zdvořilí. Ojedinelé projevy drobné nekázně učitelky řešily přiměřenými opatřeními.

Škola organizuje zápis do prvního ročníku, umožňuje dětem z místní mateřské školy a jejich rodičům školu před nástupem poznat, je otevřena žákům, kteří již 1. stupeň absolvovali. Vnější informační systém vůči rodičům a dalším partnerům umožňuje také dobrou prezentaci školy na veřejnosti. Rodiče žáků dostávají rychle a pravidelně potřebné informace o průběhu a výsledcích vzdělávání svých dětí. Škola také zajistila svobodný přístup k informacím v souladu s ustanovením příslušného zákona.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice a českém jazyce

Ve všech sledovaných vyučovacích hodinách byly stanoveny konkrétní cíle, které odpovídaly potřebám a možnostem žáků. Učivo navazovalo plynule na dříve probraná témata. Byly zohledněny potřebné mezipředmětové souvislosti.

Při kvalifikované i nekvalifikované výuce byly respektovány didaktické a psychohygienické zásady, metodicky byla realizována správně.

Materiální možnosti, které škola má, byly v průběhu sledované výuky využívány v potřebné míře. Ve všech zhlédnutých hodinách byla využita výpočetní technika, která vyučování zpestřila a zefektivnila.

Vnitřní členění vyučovacích hodin (práce s jednotlivými ročníkovými skupinami) bylo vedeno snahou účelně využívat vyučovací čas tak, aby byly splněny stanovené cíle všech ročníků ve třídě. Byl patrný individuální přístup učitelky k žákům vzhledem k jejich úspěšnosti, hodnocení jejich pokroku bylo průběžné. Organizace respektovala věk žáků, zejména citlivá byla k žákům 1. ročníku. Dodržovány byly psychohygienické zásady, střídaly se náročnější úkoly s odlehčenými činnostmi. Uplatňování prvků činnostního vyučování bylo časté, zařazení frontální práce bylo účinné. Tempo a rytmus výuky byly vždy přiměřeně nastaveny vzhledem k individuálním zvláštěnostem a možnostem žáků.

Úroveň organizace, efektivita metod a forem výuky a účinnost hodnocení s návazností na motivaci se promítaly do aktivity a zájmu žáků o výuku, do komunikace mezi žáky a učitelkou a mezi žáky navzájem. Byla upevňována sebedůvěra dětí, učitelky je vychovávají k toleranci. Přiměřeným způsobem jsou rozvíjeny komunikativní dovednosti žáků, které mají běžnou úroveň.

Učitelky využívaly při hodnocení zkušební i opakovací otázky, hodnocení zdůvodňovaly. Klasifikace v žákovských knížkách je četná.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce a matematice byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v tělesné, hudební a výtvarné výchově

Výuka byla sledována u dvou učitelek ze tří, které tyto předměty vyučují. Dvě z nich nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, jejich nekvalifikovanost se mírně negativně projevila v odborné správnosti výuky, při organizaci a užitých metodách výuky.

Vyučující mají pro letošní školní rok zpracovány časově-tematické plány velmi dobré úrovně, pouze v tělesné výchově jsou negativně ovlivňovány prostorovými a materiálními podmínkami při výběru složek předmětu. V plánech uplatňují diferenciovaný přístup

k jednotlivým ročníkům. Výrazným pozitivem plánů je jejich aktuálnost a časté využívání mezipředmětových vztahů včetně ekologické výchovy. Bezprostřední příprava na vyučování byla zpravidla promyšlená.

Výuka byla realizována v kmenových třídách, které, s výjimkou tělesné výchovy, svým vybavením a uspořádáním splňovaly podmínky podnětné výuky.

Struktura a průběh sledovaných hodin odpovídaly potřebám a možnostem žáků a respektovaly didaktické zásady. Učitelky vytvářely žákům představu ukázkami zdařilých žakovských prací, uměleckými díly, poslechem, předvedením cviku. Učitelky realizovaly množství připravených činností většinou s žádoucí efektivitou a funkční zpětnou vazbou. Žáci v nich dostávali prostor pro uplatnění zvládnutých dovedností, představ a znalostí. Cíleně byla rozvíjena jejich tvořivost a fantazie, dostávali možnost naučit se a ztvárnit nové. Audiotechnika byla využita při procvičování písní a poslechové činnosti, byly využity doprovodné rytmické nástroje. Relaxace nebyla opomíjena, žáci se v hodinách věnovali poslechovým činnostem, rytmizaci, hudebně-pohybovým hrám, získáváním doplňujících informací z encyklopedické literatury apod. Drobným nedostatkem bylo, že žáci před vokálním projevem neabsolvovali dostatečně dlouhá a metodicky správná průpravná uvolňovací, dechová, intonační a modulační cvičení spolu s procvičováním výslovnosti. V hodině výtvarné výchovy dbala učitelka na přiměřené uplatňování teoretických poznatků při konkrétních výtvarných činnostech. Organizace části hodiny tělesné výchovy (cvičení rovnováhy a koordinace) nevedla k efektivnímu využití vyučovací doby.

Učitelky zařazovaly úvodní i průběžnou motivaci, žáci byli povzbuzováni pochvalou, méně zdařilé aktivity byly hodnoceny taktně a s ohledem k individuálním dispozicím, což děti motivovalo pro další práci a ochotu spolupracovat. V závěru hodin učitelky hodnotily výsledky žáků vzhledem k jejich možnostem, ojediněle pouze obecně. Učily žáky sebereflexi. Klasifikace předmětů v žakovských knížkách byla méně častá, objevovalo se často pouze tema a ne dovednost, za kterou je žák hodnocen.

Ve sledované výuce převládalo velmi příznivé pracovní klima založené na vzájemné důvěře, trpělivosti a vstřícnosti. Žáci jsou vedeni přirozeným způsobem k zájmu o estetické vnímání a ztvárnění světa. Spolupráce učitelek se žáky, jejich interakce a komunikace se významně podílí na kultivaci vzájemných vztahů mezi žáky a formuje jejich osobnost.

Průběh a výsledky vzdělávání v tělesné, hudební a výtvarné výchově byly hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Ředitelka školy chápe významnost sebeevaluace, snaží se ji provádět a na výsledky reaguje v dalším plánování. Spolupráce se 2. ZŠ v Českém Brodě přináší ředitelce zpětnou vazbu o výsledcích bývalých žáků školy v 6. a následujících ročnících. Výsledky jsou analyzovány a využívány v další práci. Pravidelně se škola účastní se žáky 5. ročníku komerčního testování *Kalibro*. Výsledky žáků se pohybují okolo celostátního průměru. Žáci zaznamenávají úspěchy v regionálních matematických soutěžích *Plus* a *Klokan*.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o změně v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (MŠMT, čj. 15 229/03-21, s účinností od 1. ledna 2003)
2. Zřizovací listina (Zastupitelstvo Obce Chrášťany, Usnesení ze dne 30. října 2002 včetně přílohy č. 1 a 2. bez čj.)
3. Personální dokumentace tří pedagogických pracovníků školy
4. Potvrzení ředitelky ve funkci ze dne 1. listopadu 2002 vydané Obcí Chrášťany, bez čj.
5. Zápisy z pedagogických rad (za školní rok 2002/2003, 2003/2004, 2004/2005 ke dni kontroly)
6. Výkaz o základní škole *Škol (MŠMT) V3-01 Základní škola* k 30. září 2004
7. Vnitřní řád školy (opatřeno podpisem ředitelky, bez čj., ze dne 30. srpna 2004)
8. Organizační řád včetně pracovní náplně pedagogických pracovníků (opatřeno podpisem ředitelky, bez čj., ze dne 1. ledna 2003)
9. Provozní řád ZŠ Bylany (opatřeno podpisem ředitelky, bez čj., ze dne 28. srpna 2003)
10. Dlouhodobý plán DVPP na léta 2001 – 2005 (opatřeno podpisem ředitelky, bez čj., ze dne 2. února 2001)
11. Zhodnocení akcí DVVP za školní rok 2002/2003, 2003/2004 ze dne 16. června 2004
12. Plán práce školy ve školním roce 2004/2005 včetně vnitřní úpravy učebních plánů pro vzdělávací cyklus 1. stupně: 1. – 5. ročník (opatřeno podpisem ředitelky, bez čj., ze dne 28. srpna 2004)
13. Koncepce rozvoje školy na léta 2000 – 2005 (opatřeno podpisem ředitelky, bez čj., ze dne 6. ledna 2000, aktualizace č. 1 ze dne 15. listopadu 2001, č. 2 ze dne 12. listopadu 2001 a č. 3 ze dne 5. října 2004)
14. Rozvrh hodin tříd a učitelek pro školní rok 2004/2005 (opatřeno podpisem ředitelky, nedatováno, bez čj.)
15. Třídní výkazy a katalogové listy žáků
16. Třídní knihy ze školního roku 2003/2004 a ze školního roku 2004/2005
17. Minimální preventivní program 2003/2004 (opatřeno podpisem ředitelky a preventistky, bez čj., listopad 2003)
18. Hodnocení Minimálního preventivního programu 2003/2004 (opatřeno podpisem ředitelky a preventistky, bez čj., září 2004)
19. Vyhodnocení testování žáků 5. ročníku *Kalibro ve školním roce 2003/2004*
20. Výsledková listina X. ročníku matematické soutěže *Plus* žáků 5. ročníků ZŠ kolínského okresu ze dne 2. dubna 2004, bez čj.
21. Výsledková listina matematické soutěže *Klokán* v kategorii *Klokánek* ze dne 26. března 2004, bez čj.
22. Kritéria pro přiznání osobního příplatku pedagogickým pracovníkům (1. aktualizace ze dne 20. ledna 2003, bez čj., opatřeno podpisem ředitelky školy)
23. Tematické plány sledovaných předmětů (opatřeno podpisem učitelek a ředitelky, září 2004)
24. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004 (opatřeno podpisem ředitelky, pedagogická rada schválila dne 13. září 2004)
25. Inspekční zprávy (ČŠI, čj. 031 283/00-2065 z 19. září 2000, čj. 031 196/99-2163 z 18. září 2000)
26. Předinspekční dokumentace ČŠI, dotazník pro ředitelku před inspekcí (vyplnila ředitelka 13. října 2004)
27. Hospitační záznamy ČŠI

ZÁVĚR

Personální podmínky školy z hlediska naplnění předepsaných podmínek odborné a pedagogické způsobilosti jsou dobré. Přestože většina zhlédnutých hodin byla vyučována nekvalifikovaně, na kvalitě průběhu vzdělávání se tato skutečnost významným způsobem negativně neprojevila. Organizace činnosti a provozu školy z hlediska zaměstnanců je jednoduchá a funkční. Učitelky mají přístup k potřebným informacím. Ředitelka je vede důsledně a citlivě, výsledky jejího metodického vedení byly patrné zejména ve zlepšující se úrovni v organizaci vyučovacích hodin a v jejich větší metodické pestrosti. Učitelky jsou zapojeny do dalšího vzdělávání častěji, než tomu bylo dříve. Ředitelka nepodceňuje kontrolu a autoevaluační činnosti, v kontrolní činnosti vůči učitelkám upřednostňuje denní pozorování a průběžnou kontrolu před hospitační činností. Poznatky využívá v dalším plánování.

Personální podmínky pro výuku sledovaných předmětů (s přihlédnutím k organizačním a systémovým podmínkám) jsou velmi dobré.

Materiálně-technické podmínky se stále zlepšují, problémem zůstává zázemí pro výuku tělesné výchovy. Zlepšilo se vybavení didaktickou technikou, škola získala počítače. Vybavení pomůckami je průměrné. Žáci mají k dispozici vhodné učebnice, doplňkové texty, nadstandardní je množství a kvalita textů a pomůcek pro žáky všech ročníků pro individuální práci.

Materiálně-technické podmínky pro výuku sledovaných předmětů jsou dobré (průměrné).

Učební dokumenty vzdělávacího programu Základní škola jsou ve sledované oblasti plněny. Hodnocení jednotlivých kritérií kvality průběhu výuky nemá široký rozptyl – od hodnocení stupněm vynikající až po stupeň dobrý, celkově však převažovalo hodnocení kladné. Průběh vzdělávání si od poslední inspekce udržuje stále velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech byly celkově hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorka Titul, jméno a příjmení

Podpis

PaedDr. Jarmila Tóthová

J. Tóthová v. r.

V Kutné Hoře dne 26. listopadu 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 1. prosince 2004

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jaroslava Koželská, ředitelka školy

J. Koželská v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. 284 01 Kutná Hora, Radnická 178 . Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	15. prosinec 2004	c2-152/04-5144
Zřizovatel	15. prosinec 2004	c2-152/04-5144
Rada školy	nebyla zřízena	

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.